

ÅRSPLAN FOR ÅNEBY BARNEHAGE 2020-21

Åneby barnehage

RAUSHET

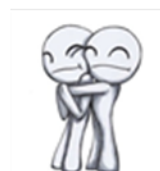
REDELIGHET

RESPEKT

Sagt av gutt 4 år:

*Døren må være stor nok
til at alle
kan slippe inn.*

Mangfold, likeverd, respekt

*Med skrubbsår på knærne
og stjerner i øynene.*

Motto for Nittedalsbarnehagene
Illustrasjonene er fra Pedagogisk plattform,
tegnet av Peder Hornseth Nygård.

Kapittel 1 Faglig forankring

Lover, forskrifter og andre føringer for det pedagogiske arbeidet

FN´s konvensjon om barns rettigheter

<https://www.unicef.no/barnekonvensjonen>

Hovedprinsippet i barnekonvensjonen er at barnets beste skal komme først og skal sikre at barn blir behandlet som individer med egne rettigheter.

Lov om barnehager

[Lov om barnehager](#) skal sikre barn i norske barnehager et likeverdig, kvalitativt godt pedagogisk tilbud. Lovens viktigste forskrift er:

Forskrift til loven:
Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017), også kalt **Rammeplanen**

Rammeplanen gir personalet en forpliktende ramme for det pedagogiske arbeidet – innhold og arbeidsmetoder og skal sikre kvalitet i alle norske barnehager.

Pedagogisk plattform

De kommunale barnehagene har utarbeidet en felles pedagogisk plattform som skal hjelpe til at hver enkelt av oss hver dag tenker hva *jeg kan gjøre i dag for at barnet skal ha de beste rammer for å oppdage, utforske og utvikle seg i lek med andre barn.*

Fra Nittedal kommune

Kommunens kjerneverdier
RAUSHET, REDELIGHET, RESPEKT

Styringsmål for kommunen¹

Gode tjenester

God folkehelse

Rent miljø

Stolt nittedalsidentitet

Levende lokaldemokrati

Gode prosesser

Kompetente og motiverte medarbeidere

Sunn økonomi

Andre føringer

Nittedal kommune har utarbeidet kvalitetsdokumenter og rutiner for arbeidet med barn og unge i Nittedal kommune.

- Kvalitetsplan for nittedalbarnehagene
- Handlingsveileder for bedre tverrfaglig arbeid
- Plan for overgang barnehage-skole

Mange av disse er tilgjengelige på kommunens hjemmeside.

BARNEHAGENS VIRKSOMHETSPLAN

Årsplanen er personalets arbeidsredskap samtidig som den skal gi foreldre og andre interesserte innsikt i barnehagens grunnleggende syn på arbeidet i barnehagen.

¹ 1. Gode tjenester 2. God folkehelse 3. Rent miljø 4. Stolt nittedalsidentitet 5. Levende lokaldemokrati 6. Gode prosesser 7. Kompetente og motiverte medarbeidere 8. Sunn økonomi

Kapittel 2 Innholdsfortegnelse

Kapittel 1 Faglig forankring	2
Lover, forskrifter og andre føringer for det pedagogiske arbeidet	2
Kapittel 2 Innholdsfortegnelse.....	3
Kapittel 3 Fakta om Åneby barnehage.....	5
Hvorfor har vi valgt disse avdelingsnavnene?.....	5
Barn og ansatte barnehageåret 2020-21	5
Kapittel 4 Fokusområde for barnehageåret 2020-21	6
Prosjekt <i>Godt språkmiljø</i>	6
Personalarbeid.....	6
Kapittel 5 «Vær glad i meg for den jeg er»	9
Etikk, likeverd, raushet, redelighet og respekt.....	9
Mer enn bare fine ord?.....	9
«Døren må være stor nok til at alle kan slippe inn»	10
Kapittel 6 «De voksne skal passe på oss».....	11
Om omsorg	11
Trygghetssirkelen	11
Med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene	12
Den gode voksne er grunnlaget for å skape et godt omsorgsfullt miljø	12
Gode ord virker.....	14
Kapittel 7 «Vi skal få leke og ha det morsomt»	15
Vi spurte barn og foreldre om hva de tenker om god barndom	15
Tid til lek og vennskap	16
Læring	16
Kapittel 8 «Jeg må få tid til å tenke»	17
Om danning, demokrati og medvirkning.....	17
Fra lydighet overfor regler til indre ansvarlighet.....	18
Demokrati og medvirkning	18
Har du hørt om Leo?.....	19
«Hvorfor så du det ikke? -> Inkluderende miljø – forebygging av mobbeatferd/ krenkende handlinger	20
Foreldrenes medansvar for et inkluderende miljø i barnehagen.....	21
Hvorfor gjorde du ingenting?	22
Kapittel 9 «Det var kilometer god mat i dag».....	23

Kapittel 10 «Ikke kaste papiret der!» - Bærekraft	24
Kapittel 11 Overganger	25
«Nå kan du gå, mamma» - Overgang hjem-barnehage.....	25
«Nå er jeg stor». Overgang til ny avdeling	25
«Jeg har litt sommerfugler i magen» Overgang barnehage-skole	26
Kapittel 12 «Vi er i endring».....	27
Barnehagen som lærende organisasjon.....	27
Plandokumenter	28
Dokumentasjon	28
Vurdering.....	28
Kapittel 13 Foreldresamarbeid	29
Kapittel 14 ÅRSKALENDER FOR BARNEHAGEÅRET 2020-21.....	31
Prosjektarbeid og fokusområder for personalet er omtalt nærmere i kapittel 4 s.4-6.	31
Arrangementer	31
Foreldremøter og foreldresamtaler	31
Ukesinndeling	31
KALENDER FOR HØSTHALVÅRET 2020	32
KALENDER FOR VÅRHALVÅRET 2021	33
Plan for vurdering	34

Kapittel 3 Fakta om Åneby barnehage

Eier: Nittedal kommune.
 Offisiell byggestart: 19.08.2015
 Åpningsdag: 01.08.2016
 Offisiell åpning: 29.09.2016
 Adresse: Blikrudveien 8,
 1484 Hakadal
 Telefon: 67 07 01 58

Godkjent leke-og oppholdsareal
 - Inne: 121 m²
 - Ute: 1931 m²
 Tre avdelinger:
 - *Nysgjerrigheten*
 - *Undringen*
 - *Oppmerksomheten*

Hvorfor har vi valgt disse avdelingsnavnene?

- ***Nysgjerrigheten og Undringen:***
 Det er viktig at vi støtte og oppmuntre barna når de er klare for å utforske verden.. Vi skal anerkjenne nysgjerrigheten deres, la oss begeistre og undre oss sammen med dem i visshet om at dette også er viktig for barnet og samfunnet i fremtiden.
- ***Oppmerksomheten:***
 Hverdagen i samfunnet blir mer og mer preget av ytre fokus og høyt tempo. Arbeid med **Oppmerksomt nærvær / å være her og nå** har vist seg å ha gunstig effekt på følelsesmessig og sosial utvikling, konsentrasjons- og læringsevne. Vi skal gi barna anledning til å gire ned tempoet, til å være «tilstede her og nå» og gi mulighet for ro og hvile.

Barn og ansatte barnehageåret 2020-21

Nysgjerrigheten	Undringen	Oppmerksomheten
Født i 2018 – 10 barn Født i 2019 – 5 barn	Født i 2015 – 3 barn Født i 2016 – 11 barn Født i 2017 – 4 barn	Født i 2015 – 10 barn Født i 2017 – 8 barn
Personal Irram Ullah, pedagogisk leder Lene Botnevik-Holm, pedagogisk leder Nagwa Abu Mustafa, ped.medarb Suratsawadee Kueasong, fagarbeider Marianne Bakke, fagarbeider	Personal May-Britt Nordgård, pedagogisk leder Nina Jensen, fagarbeider Nazik Muhammad, fagarbeider Martine Brunsell Jensen, lærling Daniela Olberg tilknyttet barnehagen, varig tilrettelagt arbeid	Personal Johanne Sørheim, pedagogisk leder Eva Tykesson pedagogisk leder Irene Holten, ped.medarb Elis Karoline Hansson Nilsen, praksisplass Florence Maina, ekstrahjelp

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE ARBEID

Kapittel 4 Fokusområde for barnehageåret 2020-21

Prosjekt *Godt språkmiljø*

Prosjektet får fokus i det direkte arbeidet med barna samt fokus i den faglige utviklingen i personalgruppen. Neste barnehageår blir dette felles utviklings-område for de private og kommunale barnehagene i Nittedal (Nittedalsbarnehagene), så prosjektet vil gå over to år.

Mål:

- *Alle barn opplever glede, mestring og utvikling gjennom språklige aktiviteter i fellesskap med andre.*
- *Barna får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel og utvikler språket som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser.*
- Personalet jobber bevisst med språkmiljøet og utnytter alle muligheter i hverdagen til språkutvikling.
- Arbeidet med prosjektet utvikler hver enkelt ansatts kunnskap, ferdigheter og kapasitet og fører til en bedre praksis og et variert språkmiljø.

Tiltak:

Fokus for barna:

- Vi deler året inn i bolker:
Aug-okt: Rytme, dans, drama, forming som kommunikasjon.
Nov-jan: Eventyr, bøker – dialogisk lesing.
Feb-apr: Vitser, gåter, rim og regler (språket som lyd- og formsystem)
Mai-juli: Kombinasjon av de forrige temaene
- Vi blir kjent med og tar i bruk alternativ kommunikasjon.

For personalet:

- Språk som gjennomgående tema på personalmøtene og planleggingsdager med blant annet faglig stoff fra artikler og filmer fra UDIR (Utanningsdirektoratet) el.l. Plan for møtene (årshjul) utarbeides i løpet av september.

Styringsdokumenter for prosjektet

- Rammeplan for barnehagen kapittel 3 *Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk*
- Rammeplan for barnehagen kapittel 9 Fagområdet *Kommunikasjon, språk, tekst*
- Kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene s.22-23 *Godt språkmiljø for alle barn*

Personalarbeid

Ferdigstille gapahuken

Lærende møter

Oppfølging av *Kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene 2019 -2022 - Barnehagen som lærende organisasjon*

Mål

- Møtene i barnehagen har hovedfokus på fag.
- Alle kan sette ord på hva som er barnehagens pedagogiske praksis og hvorfor.
- Arbeidet med fag og kompetanseutvikling gir varig endring av praksis.

Tiltak

- **Møteinnkalling**
 - Innarbeide bruk av mal for innkalling med agenda med forberedelsesspørsmål eller lesestoff som gir hver ansatt mulighet for å «logge seg på», beskrivelse av hensikt (formål) og henvisning til styringsdokumenter / faglig forankring.
- **Gjennomføring av møtene**
 - Hovdfokus på fag
 - Møtene starter med å vise til ståsted, faglig forankring og hensikt med møtet
 - Øke bruken av praksisfortellinger fra avdelingene - erfaringsdeling
 - Vi skal øke bruken av verktøy for lærende møter:
 - IGPIG (fra individuelt-til gruppe (med bruk av møteleder, viddevakt og tidtaker)-til plenum- til individuelt(*det betyr for meg*/individuell forpliktelse)-til gruppe (deling av hva dt betyr for meg)
 - FFF – Forkaste-forbedre-foredle
 - GLL (Gjort-lært-lurt)
 - Møtene avsluttes med 5-10 min til «Min individuelle forpliktelse»
 - Bruk av pedagogisk analyse. Dette for å flytte fokuset fra individnivå mot læringsmiljøet i barnehagen.
- **Mellom møtene**
 - Bruk av loggbok til oppfølging av individuell forpliktelse og til videre deling på avdelings-personalmøter.

Styringsdokument

- *Kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene 2019 -2022 - Barnehagen som lærende organisasjon*

Inkluderende miljø

Bli bedre kjent med og ta i bruk støttemateriell fra UDIR og «Jeg vet».

Tidlig innsats

Videre bevissthet og aktiv bruk av BTI-modellen (Bedre tverrfaglig innsats).
Aktiv bruk av stafettlogg.

Dokumentasjon

Øke bevisstheten om dokumentasjon for å bedre praksis.

BARNEHAGENS PEDAGOGISKE ARBEID

Gjennomgående arbeid

Beskrivelsene av dette er utarbeidet etter gjennomgang og refleksjoner i personalgruppen, i samtaler med barna og i møter med foreldrene.

Inndeling i kapitler kan gi et unaturlig skille, og jeg ber alle lese med bakgrunn i at alt har betydning for en

god barndom

og for

barns livsmestring og helse.

Om progresjon

Rammeplanen sier at vi skal tydeliggjøre progresjon i arbeidet i barnehagen.

For oss er det viktig at progresjon følger barnet, ikke som en fast ramme rundt de ulike aldergruppene. Vi vil derfor forsøke å vise progresjon som en trapp der barna kan bevege seg i trappetrinnene og få utfordringer ut i fra sitt ståsted etter erfaring, alder og modenhet. Det er viktig at vi stimulerer barna og gir inspirasjon og utfordringer innenfor det enkelte barns utviklingsområde. Det krever at vi kjenner barna og deres ståsted og i samarbeid med foreldrene følger hver enkelt barns utvikling.

Kapittel 5 «Vær glad i meg for den jeg er»

Etikk, likeverd, raushet, redelighet og respekt

Fra personalmøte 2/10-2016

- For oss handler dette om **toleranse** for og se **verdien** i forskjellighet, og vissheten om at alle er like mye verd.
- For oss handler det om anerkjennelse av at barns perspektiv er like verdifullt som de voksnes.
- For oss handler det om respekt for den enkelte uansett personlighet, alder, etnisitet, religion og livssyn, utdanning, seksuell legning, utseende, kultur, ferdigheter og funksjonsdyktighet.
- For oss handler det om at vi har et profesjonelt ansvar for å møte alle med respekt! Også når vi blir utfordret, er uenige, må sette grenser eller er slitne.

...og det handler om raushet for forskjellighet,; «raushet for at andre tenker og gjør annerledes enn meg». Kombinert med LØFT-tenkning blir dette en væremåte og kultur som kjennetegner Åneby barnehage.

Mer enn bare fine ord?

Personalet skal

- Personalet skal være åpne på at vi ikke alltid får det til og til å tørre å ta opp det vi opplever av utfordringer og etiske dilemmaer. Vi kan bruke modellen vår *Fra fine ord til praksis*. Hva er det som påvirker mine handlinger eller tanker. (Hvilke «mørke tanker» oppstår? Hva er det som «trigger meg»? Når slår «haimusikken»² inn?
- Vi skal i møtet med andre hjelpe hverandre å ha fokus på raushet, LØFT-tankegang og troen på at vi vil hverandre vel.
- Temaet tas opp i fellesskap minst 1 gang i året med påminnelse om vårt profesjonelle ansvar i samspill med andre.

² Haimusikk omtales i boken *Se barnet innenifra* og defineres som «den musikken som «spilles i oss» / det som skaper en indre uro i oss når barn gjør noe som vi synes er vanskelig (vi blir irriterte, reagerer med sinne, blir lei oss...)»

«Døren må være stor nok til at alle kan slippe inn».

Gutt 4år

Mangfold og likeverd

I Åneby barnehage er vi et lite flerkulturelt samfunn med barn, foreldre og ansatte med ulike familiekulturer, med ulike ting vi liker å gjøre, ulike ting vi er gode til, og ulike ting vi må øve på. Vi er fra ulike nasjoner, og vi kan ha ulike tro og livssyn. Dette ser vi som en stor styrke, vil bruke mangfold som en ressurs i vår barnehage.

Likestilling

Det er viktig for oss at jenter og gutter tilbys de samme lekene og de samme aktivitetene, og at vi har varierte leker som kan appellere til barns ulike interesser. Vi har en bevisstgjøring f.eks. om hvordan vi ordlegger oss. Vi omtaler ikke jenter som *guttejente*, og for oss er det naturlig om gutter vil ha hårspenner og går med rosa genser. Barna får oppleve ansatte som utfører arbeidsoppgaver uansett kjønn samtidig som vi utnytter hverandres ressurser.

Til videre refleksjon:

Gir vi jenter og gutter like mye oppmerksomhet? Gir vi forskjellig type tilbakemeldinger?

Progresjon

Undring og samtaler om mangfold, tro og livssyn, likheter og ulikheter.

. Barna blir kjent med kulturer og merkedager utover de som er representert i barnehagen. Barna får innblikk i bakgrunnen for ulike merkedager.

Barna deltar i avdelingenes ulike markeringer av og samtaler om kulturene som er representert på avdelingene, og eventuelle fellesmarkeringer på huset.

Ideer

Henge opp bilder av familien og eventuelt aktiviteter familien liker å holde på med. Synliggjøre ulike skriftspråk / «velkommen» på ulike språk. Spille musikk barna hører hjemme. Servere ulike retter, lese bøker/fortellinger, fortelle historier, bruke internett. Involvere foreldrene.

Kapittel 6 «De voksne skal passe på oss» •••

Jente
5år

Om omsorg

Omsorg er grunnlaget for arbeidet vårt og avgjørende for trivsel, glede, mestring og utvikling. Som ansatte har vi ansvar for å skape et omsorgsfullt klima.

Å være gode og profesjonelle omsorgspersoner betyr for oss i Åneby barnehage:

- å gi barna nærhet, godhet og trygghet, vise av bryr oss om dem og vil dem vel.
- at vi er tydelige og sier fra når noe ikke er greit, men på en god måte - - STØRRE, STERKERE, KLOKERE, MEN GOD³
- å bidra til å styrke barnas tro på seg selv og barnas tillit til omgivelsene
- å gi utfordringer, gjøre barna nysgjerrige på livet og tilby et godt læringsmiljø.

Jeg får tørr bleie, mat og søvn.

De passer på meg og jeg får trøst

Jeg får tid og ro.

Jeg blir sett og inkludert.

Jeg får gjøre selv, og jeg får prøve og feile.

individuell utvikling.
Jeg får være meg.

Jeg får utfordringer.

Jeg får hjelp med følelsene mine.

Trygghetssirkelen

Vi jobber etter en modell kalt [Trygghetssirkelen](#). Den viser til avhengighetsforholdet mellom to grunnleggende behov:

1. Barnets behov for gode og trygge tilknytninger til voksne og til behov for beskyttelse
2. Barnets behov for å utforske, for å undersøke, mestre verden og være selvstendige.

Dette forteller oss om betydningen av at vi voksne er tilstedeværende for barna, voksne som barna kan knytte følelsesmessige bånd til⁴ og som gir barna den omsorg de trenger ut i fra hvor de befinner seg i trygghetssirkelen.

Mål:

- Barnet søker til oss når det trenger beskyttelse, trøst og hjelp til å organisere følelsene sine. (Vi er en «trygg havn» for barna).
- Vi er tilgjengelige for barnet når det trenger støtte, hjelp, og oppmuntring og gir utfordring når det vil undersøke og mestre verden. Barna kommer til oss når de trenger å «lade batteriene».

³ Uttrykket er hentet fra boken [Se barnet innenfra](#)

⁴ Barnehagen har tatt i bruk en bok [Se barnet innenfra](#) som på en god måte skaper refleksjoner rundt betydningen av voksnes væremåte.

Med skrubbsår på knærne og stjerner i øynene⁵

Har du sett «stjernene» i barnas øyne når de prøver og prøver og til slutt får det til? Det møter motgang / «skrubbsår», men så blir gleden over å mestre dessto større.

Her er noen eksempler på hva mottoet betyr for oss:

Gi utfordringer. Oppmuntre barnet til å prøve igjen om det ikke mestrer ved første forsøk.

Ikke blande oss inn når barnet av eget initiativ prøver å få til noe, men oppmuntre det hvis det strever

Barnet må ikke fritas for alt av «fartshumper»

Vi må gi barnet mulighet til å «klare selv» utifra tanken om at alt vi gjør for barnet, fratrar det muligheten til å mester/«klare selv».

Vi må tåle å se at barnet ikke får til med en gang, og vi må tåle barnets frustrasjon når det ikke får dekket sine behov umiddelbart.

Vi må tåle at det tar lengre tid når barnet skal delta og klare selv

Barna må få mulighet til å ordne opp i uoverensstemmelse, trøste hverandre o.l., men voksne skal alltid være tilgjengelige for å hjelpe og involvere oss hvis barna ikke er likeverdige partnere.

Den gode voksne er grunnlaget for å skape et godt omsorgsfullt miljø

Fra personalmøter og planleggingsdager 2017-18

- jeg er en **viktig nr 2** i barnas liv.
 - jeg skal være **tilgjengelig**.
 - alle barn skal ha en **heiagjeng**.
 - jeg er **rollemodell, barna spiller seg** i meg, og at jeg **setter spor**.
 - jeg skal være **barnas talsmann**.
 - barn skal få så **mange blanke ark** som de trenger.
- Se nærmere beskrivelse neste side.

⁵ Felles motto for Nittedalsbarnehagene (de private og kommunale barnehagene i Nittedal).

Nærmere beskrivelse:

Jeg er en viktig nr 2 i barnas liv

- Etter foreldrene er personalet «en viktig nr 2» i barnas liv der vi har i oppgave å gi barna trygghet, omsorg og nærhet. Barna skal oppleve at barnehagen er et trygt sted å være og at de voksne er der for dem.
- Vi er viktige for barns opplevelse av en god barndom
- Våre holdninger og væremåte vil prege barn her og nå og i fremtiden og vil bidra positivt eller negativt for barnas selvfølelse.

Barnas talsmann

Jeg tar tak i det hvis jeg mener at det blir handlet uriktig mot et barn i barnehagen, og jeg tar det opp til diskusjon med mine kollegaer.

Med tro på at barn vil, men ikke alltid får til, vet jeg et at de må få nye sjanser og så *mange blanke ark de trenger*.

- Jeg gir barnet nye sjanser og støtte når det strever..
- Jeg gir barna mulighet til å prøve og feile og ikke henge meg opp i det negative
- Jeg lar ikke uønsket atferd styre mitt syn på barnet, men møter det på en positiv måte med tro på at det forsøker å fortelle meg noe.
- Jeg stempler aldri barnet!
- Jeg ser den hjelpen barnet trenger
Jeg ser utviklingen hos barnet og har fokus på det positive / det barnet får til (LØFT).

Jeg skal være tilstedeværende voksen

- Jeg prioriterer det viktigste først - barna!
- Jeg er til stede med hele meg, er der for barna, ikke opptatt av telefoner eller andre medier. Leker med dem.
- Jeg ser, føler og hører barnas energi og utstråling. Tar meg tid og ser og lytte til det barna forteller/formidler.
- Jeg setter pris på de magiske øyeblikkene og ser de små og store lysglimtene.
- Jeg har tid og ro.
- Jeg ser barnet fra der det er.
- Jeg er i forkant for å forebygge konflikter og forebygge at negative hendelser får utvikle seg.
Jeg er til stede for å se hva som skjer, hvordan barna har det, hvordan samspillet er og om alle har det bra.

Jeg er rollemodell

- Jeg vet at barna tar etter meg. Derfor er jeg bevisst på mine handlinger, kroppsspråk, språk og stemmeleie.
- Jeg er høflig og snakker til andre på en respektfull måte, gir anerkjennelse, ros og er positiv
- Jeg gir kjærlighet, viser omsorg og respekt
- Jeg vet at det jeg gjør mot et barn og sier til et barn, kan sette varige spor.
- Jeg vet at hvordan jeg møter barnet påvirker barnets syn på seg selv
- Jeg er rollemodell gjennom å vise at jeg setter grenser for meg selv – sier stopp!

Jeg skal være

større, sterkere, klokere, men god

Når det går, skal jeg følge barnsets behov. Når det kreves, skal jeg ta ansvar og bestemme, men på en god måte.

Gode ord virker

Løsningsfokuset tilnærming = LØFT

Vi jobber etter en metode kalt LØFT der vi flytter oppmerksomheten fra det barnet, kollegaer og andre som vi møter ikke får til, til å ha fokus på, bekrefte og synliggjøre det som går bra.

Hva legger jeg merke til, hva snakker jeg om, hva er jeg god på?

LØFT skal være en hjelp til å utnytte barnas og personalets ressurser og sterke sider.

Det vi tror,
påvirker det vi
leter etter og
snakker om.

Fokus på det vi får
til, ikke på det vi
ikke får til.

LØFT for deg,
gir LØFT til meg.
LØFT for voksne,
gir LØFT for barn.

Atferd som gis
oppmerksomhet,
gjentar seg.

Det du tror om meg,
slik du er mot meg,
hvordan du ser på
meg, hva du gjør mot
meg – slik blir jeg.

Du trenger ikke
forstå problemet
for å løse det. Finn
heller nøkkelen til
løsning.

"Når jeg får høre at
jeg gjør noe bra, får
jeg lyst til å gjøre
enda mer bra!

Gode ord
virker!

Kapittel 7 «Vi skal få leke og ha det morsomt»

Gutt 4år

Rammeplanen sier; *Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn i barnehage får en barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt.*

Vi spurte barn og foreldre om hva de tenker om god barndom

Barnesamtaler våren 2018

Hvordan skal det være i barnehagen for at det skal være fint å være barn her?

Vi skal få sykle, ha det morsomt og gøy,

Vi skal leke og ha venner.

De voksne skal være snille og litt bestemte.

Ingen skal være slemme

De voksne er snille og leker med oss

De voksne skal hjelpe barna når de er lei seg.

De voksne skal passe på oss

Vi skal få være litt i fred.

Foreldremøte 25/9-17

Hva er en god barndom for ditt barn?

Barn må få være barn, og leken er viktig

Frihet til å utfolde seg.

Bli nysgjerrige, utforske og bli interesserte i å lære

Barna skal få utfordringer, og vi skal «pushe» når barn trenger det

Solidaritet og fellesskap. Kos, kjærlighet, omsorg og trygghet.

individuell utvikling.

Tid til lek og vennskap

Lek er lek for lekens skyld

Barndom og lek er knyttet tett sammen, og leken skal ha en fremtredende plass i barnehagedagen. Barn leker for å leke, og leken har verdi i seg selv bare som lek.

Mål:

Barna er aktive i lek.

Barna har lekekompetanse – (kommer i gang med egen lek, kommer med i lek med andre, kan løse uenighet, videreutvikler leken og er en attraktiv lekekamerat).

Personalets ansvar:

- **Skape godt lekemiljø**

- et miljø der barna trygge på hverandre og de voksne slik at de kan hengi seg i leken
- et miljø som inspirer til lek med varierte lekemuligheter og tilgjengelighet til leker
- gi barna felles inspirasjon til lek
- verne leken / unngå å avbryte barn og voksne i lek

- **Observere:**

- være til stede og hjelpe barn inn i lek eller til å bli værende i lek
- vurdere når vi kan/skal gå inn i leken som gode lekepartnere
- vurdere når vi kan/skal hjelpe så leken får utviklet seg

Læring

Mål:

Barna er nysgjerrige, spørrende, ivrige og søker svar.

Personalets ansvar:

- **Gi respons**

- på barnas nysgjerrighet, vise interesse for det de er opptatte av. Huske at barna «opplever verden for første gang.» og at en liten sten eller en papirlapp kan være spennende.
- på barns egne løsninger og søken etter svar

- **Motivere til lærelyst**

- at det er moro og spennende å lære å finne ut av ting
- introdusere barna for ulike temaer og prosjekter
- bruke undrende spørsmål og filosofere sammen
- gi erfaringer fra de syv fagområdene beskrevet i rammeplanen både gjennom det vi gjør i hverdagen, gjennom lek og gjennom mer formell læring med f.eks prosjekter. Dette beskrives i andre planer (årsplan/månedspan/prosjektplan) og gjennom dokumentasjon av det vi gjør.

Det er egentlig ikke grenser for hva små barn kan undre seg over, og med den største entusiasme forsøke å finne ut mer om.

Sitat May Britt Drugli

Kapittel 8 «Jeg må få tid til å tenke»

Om danning, demokrati og medvirkning

Danning foregår hele livet gjennom alt vi opplever, hvordan vi blir møtt av andre og hvilke verdier vi vokser opp med. Det handler om å utvikle **forståelse** for felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet og å få **delta i å utvikle** verdier og holdninger sammen med andre. Det handler også om å stille **spørsmålsteget**, ytre sine meninger og **kunne yte motstand** på vegne av seg selv og på vegne av andre.

Se nærmere beskrivelse i [rammeplanen s.21](#)

Det aller viktigste i dannelsingsprosessen er å gi barna **god selvfølelse** og at de gjennom den kan forstå både seg selv og andre.

For oss handler dette mye om

- hvordan klimaet i barnehagen er med trygge, omsorgsfulle voksne
- hvordan vi i praksis viser *raushet, redelighet og respekt*
- hvordan vi ivaretar barnas rett til medvirkning og
- at vi er gode veiledere for barna som tydelige, men gode voksne (*Større, sterkere, klokere, men god*)

God selvfølelse positiv selvforståelse		
<i>Det handler ikke om å si "så flink du er", men om å skape flest mulig situasjoner hvor barna kan trekke disse konklusjonene om seg:</i>		
Jeg er viktig!	Andre tar meg på alvor.	Jeg er et godt menneske
De viser meg tillit	Jeg er viktig for fellesskapet	
Jeg får bidra	Jeg er kompetent	Jeg får gjøre det selv

«Når de voksne må si nei, skal de snakke til oss med snille stemmer»

Fra lydighet overfor regler til indre ansvarlighet

Vi vil at barnet skal utvikle en indre ansvarlighet for sine handlinger ut i fra

Jente 4,5 år

**Hensyn til
seg selv,
hverandre og
omgivelsene**

Personalets rolle:

- Barnet skal møte tydelige voksne som hjelper det til å reflektere over egne handlinger,
- Vi skal hjelpe barnet til å utvikle forståelse for at egne ønsker av og til må vike for fellesskapet.
- Vi bruker de situasjonene som oppstår i barnehagen *Hva kjenner du nå, hva synes du er greit, hva tror du han føler, tror du hun synes det var greit, hva kan du gjøre i stedet?* Vi skal styrke barna i å stå opp for seg selv og andre.
- «Jeg-budskap»: Vi mener at barn kan takle at vi (både barn og voksne) har ulike grenser når de formidles som et «jeg-budskap». *Jeg vil / vil ikke at du..... fordi.....*

Hvis personalet opplever behov for felles regler, skal dette opp til felles refleksjon i personalgruppen – *Hva, hvorfor, hvordan formidle det overfor barna.*

Demokrati og medvirkning

Personalets rolle:

- Vi viser barna at alle er like viktige; at vi som voksne hører på alle, at alle skal få uttale seg, og at vi tar det andre sier og gjør, på alvor.
- Vi bevisstgjør barna på flertalls-avgjørelser, og barna opplever/lærer at egne ønsker av og til må settes til side for fellesskapet. Barns rett til medvirkning er en viktig del av demokratiet i barnehagen.
- Vi har et ansvar for å bli kjent med hvert enkelt barn, deres måte å uttrykke seg på, deres behov og interesser, og
- Vi har et ekstra stort ansvar for å sikre at vi hører og ser de som ikke er sterkest verbalt og som ikke gir så mye uttrykk for behov og ønsker. Deres medvirkning er like viktig.
- Arbeidet vårt skal ta utgangspunkt i barnas perspektiv. Det betyr at vi må kjenne hvert enkelt barn og ha generell kunnskap om barns utvikling i alderen 0-6år.

Litt mer om barns medvirkning

- Prosjektjobbing: Barnas ideer, tanker, nysgjerrighet og interesser skal være retningsvisende for arbeidet vårt. Det kan være kortvarige prosjekter eller prosjekter som går over tid.
- Leker og materiell gjøres tilgjengelig slik at det inspirerer barna til å bruke det og slik at barna selv kan ta initiativ til å ta det i bruk.
- Møbleringen/utformingen av rommet viser hva rommene skal/kan brukes til.
- Bord og stoler er i barnehøyde slik at barna blir mer selvhjulpne og uten at møblene dominerer rommet.
- Møbleringen skal gi mulighet for fleksibilitet og enkel ommøblering for å kunne skape ny inspirasjon og slik at rommene kan få ny funksjon.

Progresjon

Samtale om demokrati, ansvar for fellesskapet, om respekt og likeverd, om verdien av forskjellighet. Delta i mer formelle barnemøter, og bli bevisst sine muligheter til å si sin mening. Delta i refleksjoner rundt etiske dilemmaer. Kunne unne andre.

Kunne sette egne behov til side, og handle til beste for andre.

Styrke barna i tro på seg selv, på deres egen identitet, sine styrker og utfordringer.

Barna kan sette ord på følelser og bli bevisst disse. Kunne **si** «nei/stopp». Være med på felles avgjørelser.

Barna påvirker planleggingen og hverdagen både gjennom det de viser av interesse og gjennom at de blir spurt.

Barna opplever at vi ser, bekrefter og responderer på deres følelsesuttrykk. Barna veiledes i å forholde seg til andres følelsesuttrykk – lære dem normer for samhandling – hva vi kan og hva vi ikke kan gjøre. Lære barna å **formidle** «nei/stopp».

Har du hørt om Leo?

Ikke det? Da kan du spørre barna i Åneby bhg:

Leo kommer fra Ngorongoro, men bor nå i barnehagen. Han er en veldig nysgjerrig løve som undrer seg over mye. Leo snakker aldri direkte til barna, men han er flink til å lytte, og han hvisker til de ansatte hvis han vil fortelle noe eller spørre om noe. Han vil gjerne ha råd fra barna om å ta gode valg i livet og bidrar til å øke barnas evne til å reflektere. Han er også en god venn. En som man kan kose med og som er veldig god til å gi trøst når man er lei seg.

Det er mitt valg er et program skal bidra til utvikling av sosial og emosjonell kompetanse og til å gi barna positiv selvfølelse og gode holdninger. Det kan hjelpe barna med å

- håndtere tanker og følelser
- sette grenser for seg selv og respektere andres grenser
- etablere gode levevaner og bidra til å utvikle god psykisk helse
- øke kunnskapen om egen kropp, vold og seksuelle overgrep og forebygge rusmisbruk

Opplegget har 5 temaer som er satt inn i barnehagens årskalender for 2020-21- se kapittel14.

Styringsdokumenter :

- Rammepplan for barnehagen kap 3 *Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap*
- Kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene s.18 *Inkluderende miljø*

«Hvorfor så du det ikke? –» Inkluderende miljø – forebygging av mobbeatferd/ krenkende handlinger

Krav:

Alle barn skal oppleve at de er betydningsfulle og føle tilhørighet.

Personalet skal:

stoppe all krenkende atferd – gi et tydelig nei, samtidig som vi må støtte og veilede barn og hjelpe dem til å forstå både egne og andres følelser.

Krenkende atferd er negative hendelser som f.eks utestengning, å bli oversett, nedsettende kommentarer, at noen klusser på tegningen din, trusler (Hvis du ikke..., så.....,) bli dyttet, kløpet, lugget, bli ledd av, ikke bli tatt på alvor,

Tiltak

Forebygge

- Gi barna tro på seg selv og styrk deres selvfølelse.
- Ta barns medvirkning på alvor!
- Bruk av LØFT – være bevisste på hvordan vi snakker til barna, hvordan barn og voksne snakker til hverandre og hvordan vi omtaler hverandre.
Bruke hverdagsaktiviteter som måltid og påkledning i garderobe til hyggelige samtaler
- Fremme fellesskapsfølelsen, vennskap og empati på avdelingen.
Gi felles opplevelser for å fremme lekefellesskap.
- Bruk av *Det er mitt valg* med løven Leo (se kalenderoversikt – vedlegg 1)
Hjelp barn til å løse konflikter, og lære barna strategier for å løse konflikter selv.
Hjelp barna til å sette grenser for seg selv. • • •
- Hjelp barn til å forstå at ubehag påført av andre, ikke behøver å være ment som en krenkelse.
- Snakke om mobbing med barna, bruke fortellinger
- Temaet *inkluderende miljø* følges jevnlig opp på personalmøter der vi deler fagstoff om temaet praksisfortellinger fra hverdagen (GLL – gjort-lært-lurt).
- *Inkluderende miljø* inngår som en del av opplæringen for nyansatte.
Idé: Nyansatte får boken *Mobbeatferd i barnehagen* som en del av velkomstpakken ved ansettelse.

Oppdage:

«Det er bedre å ta feil og gripe inn for tidlig enn å overse!»

- **Vi skal være der barna er og følge med hva som skjer dem i mellom.**

Vær obs på alle tegn; hva du ser, hører og føler.

Vær f.eks obs på det barnet som sirkler rundt deg og vil holde deg i hånden.

Vær obs på hvordan du gir respons til barn selv om du opplever handlingen som uskyldig eller tenker at «dette må barnet lære å takle».

- **Avdelingene skal i tråd med kvalitetsplan for nittedalsbarnehagene, gjennomføre systematisk kartlegging av barnas tilhørighet i barnegruppen.**

Kartleggingsmetoder og hyppighet blir sak på ledermøte i sep/okt 2020.

Grip inn / handle

Tips til fremgangsmåte fra Nuria Mo

Stopp negativ handling med 5 ord som alle involverte hører:

Dette så ikke godt ut eller dette hørtet ikke godt ut

1. Snakk først med den som blir krenket / mobbet
Si til de som krenker, at du skal snakke med dem etterpå.
2. Ta det opp med de som krenket uten selv å krenke. Tenk på tonefall og kroppsspråk. Fortell dem at dette ikke var greit. Ordne opp og bli ferdig med det.

«Barna kan snakke med Leo om lette, vanskelige, morsomme og triste temaer, eller noe de har opplevd», og Leo kan fortelle hvis han har sett noe dumt som skjer i barnehagen.

Hvis den negative atferden fortsetter:

Vi bruker *Tidlig innsats* med samarbeid med foreldrene.

Vi innkaller til samtale med foreldrene til både den som blir krenket og den som krenker, bestemmer konkrete tiltak, og dato for nye møter hvis behov.

Vær obs på hvor fort det er for voksne å krenke barn

- Ta barns følelser på alvor – vi kan ikke bestemme hva barnet synes er greit eller ikke.'
- Vær obs på generalisering (Hun er en urokråke, der kommer han som ikke tåler noen ting...).
- Vær obs på manglende aksept (Du kan da ikke være mett nå, du har jo ikke spist noen ting...)

Foreldrenes medansvar for et inkluderende miljø i barnehagen

Foreldrene utarbeidet følgende retningslinjer på foreldremøte i 26.09.2016

- Foreldre oppfordres til å lære navnene til barna på avdelingen
- Du kan være viktig for andre barn. Hvordan du møter dem, kan ha stor betydning for den enkelte. Hvis det ikke passer å samtale med barn som tar kontakt med deg, så forklar dem det. Ikke bare overse dem. Si «hei», og gjerne navnet.
- Hvis barna er med hverandre hjem: Vær åpen for at andre barn enn ditt barns nærmeste venn kan ha behov for en invitasjon.
- Ved bursdagsinvitasjon: Inviter alle barna eller en gruppe som er forståelig for barna slik at ingen følger seg tilsidesatt – utenfor fellesskapet.
- Vær bevisst på hvordan du omtaler andre barn eller familier hjemme. Du er et forbilde for å vise toleranse og respekt.

Hvorfor gjorde du ingenting?

Forebygging av vold og seksuelle overgrep

Rammeplanen sier: *Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.*

I personalmøter 2017-18 og forelremøte 19/3-2018 er vi kommet fremt il at vi støtter oss til studier og forskning som viser at voksne må tilrettelegge for at barn kan fortelle om overgrep.

Barn må

- få vite at overgrep kan skje barn og unge
- må få vite at det ikke er lov
- må lære ord på alle kroppsdeler,
- må få oppleve at utforsking av kropp er naturlig og ikke er skambelagt.

Personalet må

- forstå betydningen av forebygging
- tørre å snakke med barna om temaet
- våge å se
- vite hvorfor barn ikke forteller
- vite hvordan vi skal snakke med barn som forteller
- våge å tro og å gjøre noe med det

Forebygge

Oppdage

Handle

Barn må vite for å kunne fortelle

De voksne trenger

Mot

Trygghet

Kunnskap

Mot til å hjelpe barn
Trygghet til å hjelpe
Kunnskap om hva som hjelper
Bevissthet om egen motstand «Hva jeg har i ryggsekken»

Progresjon

Barna skal få vite at overgrep kan skje og at voksne ikke har lov. Lære barn forskjell på gode og vonde hemmeligheter og trusler.

Om gode og vonde berøringer. Retten til å bestemme over egen kropp / Om å sette grenser / si nei/stopp. Om å si fra når noen gjør noe som ikke er greit.

Snakke om kroppen og kroppsdeler i naturlige situasjoner. Bruke bilder, puslespill og annet materiell.

Arbeidsredskap:

- *Det er mitt valg* for de eldste barna
- Program og filmer fra Salaby
- *Jeg vet*

Kapittel 9 «Det var kilometer god mat i dag»

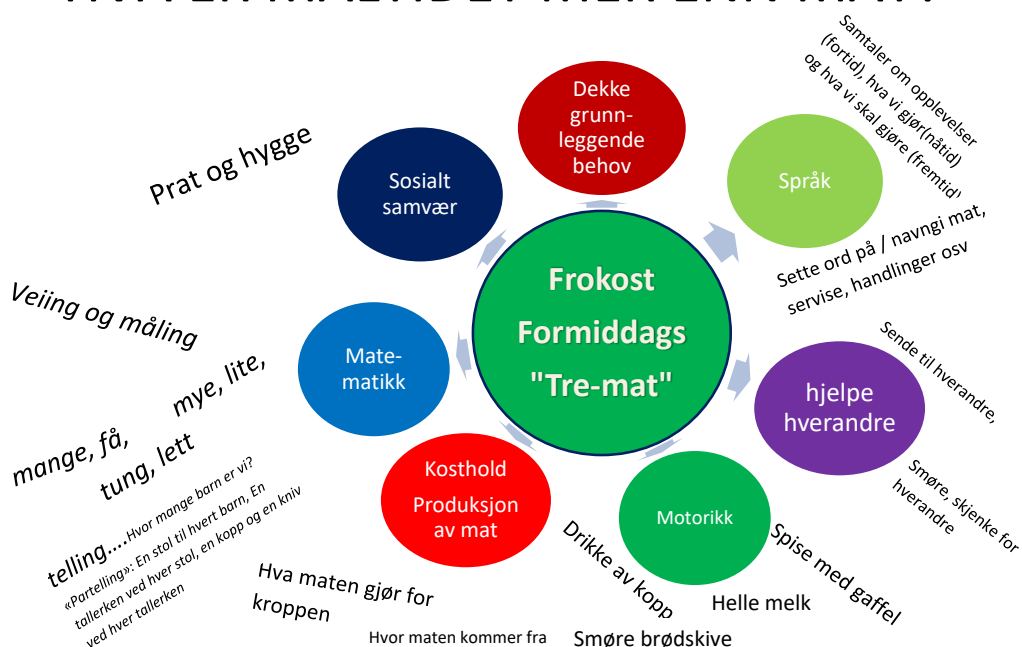

Mat og måltider

Rammeplanen setter krav til at vi retter oss etter [nasjonale retningslinjer for mat og måltider i barnehagen](#).

Retningslinjene understreker måltidets sosiale funksjon samtidig som den gir føringer for å tilby barna næringsrik mat. Vi har tre faste måltider, frokost, lunsj og ettermiddagsmåltid («3-mat»). Lunsjen serveres av barnehagen, de andre måltidene er medbrakt. Barna har også medbrakt matpakke til lunsj en dag i uken. Til lunsjen serverer vi brødmatt med variert pålegg, Vi har også dager der vi serverer «varmmat» til lunsj der vi varierer mellom vegetarmat, fisk og annen mat.

HVA ER MÅLTIDET MER ENN MAT?

Progresjon

Bevisstgjøring om sunn kost, helse og næringsinnhold i mat. Hva kroppen trenger. Hvor kommer maten fra? Bærekraft. Kortreist mat. Forbruk.

Barna skal oppleve å bidra til et hyggelig måltid, dekke hyggelige bord / rydde av, delta i det sosiale samværet og samtaler. Selvstendighet – drikke av kopp, smøre selv, helle av melkekartongen, forsyne seg selv. Begrepstrening.

Barna opplever glede, hygge og sosialt samspill. Måltidene dekker barnas grunnleggende behov for mat og næringsrik mat.

Kapittel 10 «Ikke kaste papiret der!» - Bærekraft

Fra [rammeplanen](#): Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftig samfunn.

Fra personalmøter våren 2018

Det er viktig med bevissthet og kunnskap både for barn og personalet. Vi må jobbe med holdninger og verdier, men først og fremst vise bærekraft gjennom handlinger.

Forslag til progresjon

Ansvar for fremtiden og behov for bærekraftig utvikling
 Forståelse for egen mulighet til å påvirke og medvirke
 Forståelse for sammenhengen i naturen. Naturens kretsløp.
 Forsøpling og ressursbruk.

Forståelse for kildesortering, Gjenvinning – hvordan og hvorfor – om bruk og kast

Gode naturopplevelser. Barna deltar i det praktiske arbeidet med bærekraft (kildesortering, papir- og vannforbruk),.

Idébank

- Turer i nærmiljøet
- Bli kjent med livet rundt oss (blomster, trær, insekter, fugler og dyr)
- Bli kjent med årstidene
- Rydde rundt oss og ta med søppel hjem.
- Redusere matsvinn:
 Forsyne oss så vi ikke kaster mat eller heller ut drikke.
 Jobbe for å lage riktig mengde med mat. Føre logg over matmengde ved varmmatservering. Heller lage litt for lite enn alt for mye. Alternativt ha knekkebrød i tillegg.
- Oppfordre til å ta av skoene fremfor å bruke blå overtrekkssokker
- Tøy som skal hjem til vask: Bruke tøynett eller lignende fremfor engangsforbruk av plastposer
- Oppbevaring av mat: Bruke matbokser fremfor små plastposer.
- La barna oppleve at ødelagte leker ikke automatisk erstattes med nye.
 La barna se at vi reparerer fremfor å kjøpe nytt.
- Ha leker på omgang mellom avdelingene. Det er ikke nødvendig å ha tre sett av alt.
- Forslag: Ha en type lekotek for barnehagene der barnehagene bytter leker seg i mellom.
- Ved innkjøp, vurdere emballasjen – storpakninger fremfor mange små.

Kapittel 11 Overganger

Gutt 3år

«Nå kan du gå, mamma» - Overgang hjem-barnehage

Å begynne i barnehage er en overgang i barns liv der de er ekstra sårbare, og der de har ekstra behov for «den trygge havnen» med foreldrene til stede. Dette krever en *foreldreaktiv periode* i oppstarten.

Hensikt med tilvenningsperioden:

1. Barna får en trygg relasjon til personalet før det skal være i barnehagen uten foreldrene: Tar kontakt, vil være hos en voksen og lar seg trøste hvis det er behov for det..
2. Foreldrene blir kjent med hvordan barnet kommer til å ha det i barnehagen og er trygge på at dette blir et godt sted for barnet å være.
3. Personalet observerer og blir kjent med barnet, dets vaner, rutiner og reaksjonsmønstre gjennom foreldrene som er de som kjenner barnet.

Rutiner:

- Vi inviterer til **foreldremøte** for nye foreldre før oppstart av nytt barnehageår med agenda:
Forskning om barns behov for foreldreaktiv oppstart i barnehagen.
Konkrete rutiner for tilvenningstiden.
Foreldrenes forventninger og spørsmål.
- Vi inviterer til **oppstartssamtale** etter felles mal for barnehagene i kommunen.
- Vi anbefaler **besøk** til barnehagen før oppstart
- **Foreldreaktiv tilvenning** i 2-3 uker med forventet tilstedeværelse i barnehagen den første uken. Behovet for mer tid og kortere dager de første ukene vurderes ut i fra barnets behov.

Jente snart
3år

«Nå er jeg stor». Overgang til ny avdeling

Mål

Barna er forberedt og motivert til å begynne på ny avdeling. Barna er kjent med ny avdeling, lokalene, barn og voksne.

Tiltak: (tilpasses etter smittenivå covid19)

- Fellessamlinger ca 2 ganger pr måned
- Spontane besøk til de andre avdelingene i løpet av året
- Faste besøksdager til sin nye avdeling når avdelingen er bestemt.
- Overgangssamtale mellom foreldrene og pedagogisk leder på ny avdeling.

«Jeg har litt sommerfugler i magen» Overgang barnehage-skole

Mål

- Barna møter skolen med nysgjerrighet og positive forventninger.
- Barna møter skolen med tillit til egne forutsetninger
- Barna får fortsatt være barnehagebarn og være «her og nå».

Tiltak

Barnehagen følger rutinene i Nittedal kommunes kvalitetsdokument for overgang mellom barnehage og skole. I tillegg har vi følgende interne rutiner:

- Førskolegruppe 1 gang pr uke med dette som fokus på 1.barnets opplevelse av mestring og positiv selvfølelse, selvstendighet og samarbeid. 2.Lek med språket og førmatematiske aktiviteter. 3. Barnas forventninger til å begynne på skolen
- Fellesmøte for foreldre i Hakadal, alternativt foreldremøte internt i barnehagen – vurderes ut i fra smittevernstiltak – covid19.

Kapittel 12 «Vi er i endring»

Barnehagen som lærende organisasjon

Bakgrunn

Om barnehagen som *lærende organisasjon* sies det blant annet:

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer. (RP06:16).

Rammeplanen sier: *Barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller.*

Litt om situasjonen i Ånby barnehage

Ånby barnehage har et personale som i gjennomsnitt har lang fartstid og lang erfaring i barnehage.

Fokuset på barnehagen som en del av barns utviklingsløp og satsningen på kvalitet i norske barnehager gir en opplevelse av å være en del av en større sammenheng. Dette skaper en stolthet og forståelse for egen betydning og et ønske om å følge den faglige utviklingen som skjer i barnehagene i Norge.

Mål for faglig utvikling

- Personalet jobber mot felles mål og har felles holdninger til arbeidet i barnehagen.
- Arbeidet vårt er faglig forankret og i tråd med styringsdokumenter og ny fagkunnskap.
- Vurderingsarbeid bidrar til bevisstgjøring og utvikling og fører til endring.
- Vi bruker ny kunnskap til kritisk refleksjon over nåværende praksis.
- Vi er engasjerte, deltakende og positive til ny fagkunnskap.

Tiltak

- Bruker metoder som [IGPIP](#) og GLL – Gjort-lært-lurt FFF- Forkast – forbedre - foredle.
- Vi knytter ny kunnskap til våre erfaringer og nåværende kunnskap. Vi bruker den enkeltes erfaring og kompetanse som en ressurs blant annet gjennom deling av praksisfortellinger og gjennom å ta utgangspunkt i våre interesser og engasjement.

Se nærmere beskrivelse om *Lærende møter* i kap 4 Fokusområde for barnehageåret 2020-21 s.7.

Plandokumenter

I henhold til rammeplan for barnehagen skal alle barnehager utarbeide en årsplan, og rammeplanen gir føringer for hva planen skal inneholde. Årsplanen utarbeides i samråd med barnehagens samarbeidsutvalg, etter arbeid i personalgruppen og medvirkning av foreldre og barn.

Vi har valgt å utarbeide følgende dokumenter:

1. **Barnehagens årsplan** (=dette dokumentet) som beskriver vårt grunnleggende syn på det pedagogiske arbeidet og som gir føringer for personalets rolle, refleksjon, vurdering og videreutvikling av arbeidet.
Vedlegg: Barnehagens årskalender som viser mer konkrete planer for barnehageåret, som for eksempel arbeid med prosjekter, gjennomføring av arrangementer, foreldremøter og markering av høytider.
2. **Prosjektplaner, månedsplaner eller andre planer for kortere perioder.** Utarbeides av avdelingene og legges ut på ISTdirekte

Dokumentasjon

Dokumentasjon synliggjør arbeidet for andre samtidig som det tydeliggjør arbeidet for personalet. Dokumentasjon hjelper oss til refleksjon, til vurdering og til å videreutvikle oss. Dette kalles **pedagogisk dokumentasjon**.

Eksempler på dokumentasjon

- **Bilder:** Vi tar bilder i barnehagen som vises til foreldre og som benyttes i samtaler med barna. Av sikkerhetshensyn oppbevarer vi ikke digitale bilder med nærbilder av barna.
- **Arbeider av barna:** Det kan være noe vi har samlet på tur, det kan være formingsarbeider og det kan være referat fra møter i barnegruppen.
- **Registreringsskjema:** Vi tar i bruk et skjema kalt DAPP (dokumentasjon av pedagogisk praksis). Skjemaet kan tilpasses det vi ønsker å registrere, f.eks gjennomførte tiltak, hva som er gjennomført fra fagområder, tegn på måloppnåelse osv.
- **Månedsbrev / brev etter prosjektarbeid.** Vi sender ut oppsummering til foreldrene etter prosjektarbeid eller på slutten av måneden.

Vurdering

Bakgrunn

Vurderingsarbeid er en forutsetning for at barnehagen utvikler seg og er i vekst. Vi ser etter hva vi skal endre og hva vi kan bli bedre til, og vi får synliggjort det som fungerer.

Vurdering skjer gjennom

- Observasjoner, samtaler med og tilbakemeldinger fra personal, barn, foreldre og eventuelt andre
- vurderingsarbeid på avdelings- og personalmøter og på planleggingsdager
- diskusjoner i foreldrerådet og SU og refleksjonssamtaler/kafedialoger på foreldremøter.
- Foreldreundersøkelse i regi av UDIR (Utdanningsdirektoratet)

Kapittel 13 Foreldresamarbeid

Bakgrunn

Når barnet går i barnehage, vokser det opp i to forskjellige miljøer. Foreldrene og personalet ser barnet i ulike situasjoner og kan oppleve barnet på forskjellige måter. Det er derfor viktig informasjon vi har å gi hverandre, og det er viktig med åpenhet og tillit slik at vi sammen kan skape en god ramme rundt barnets utvikling.

Mål

- Det er et gjensidig tillitsforhold preget av åpenhet der der foreldrene og personalet samarbeider til barnets beste.
Foreldrene opplever å få god informasjon om barnets trivsel og utvikling.
Foreldrene involveres i tråd med *Tidlig innsats* om barns utfordringer og eventuelt tiltak knyttet til deres barn.
Foreldrene tar kontakt med barnehagen hvis de har bekymringer rundt sitt barn
- Foreldrene involverer seg i faglig innhold og er medspillere både i vurdering av og utvikling av barnehagens innhold.
- Foreldrene tar kontakt med personalet når de har spørsmål, er kritiske eller har forslag.

Tiltak

- **Daglig kontakt** når barnet leveres og hentes.
- **Foreldresamtaler**
Oppstartsamtaler for nye foreldre:
Samtaler i løpet av året med hovedfokus på hvordan foreldrene og personalet opplever barnets trivsel, trygghet og utvikling.
Tidlig innsats – tidlig dialog
Det er viktig med et rask samarbeid dersom foreldrene eller personalet opplever at barnet strever med noe, uansett om det er små eller store ting.
Overgangssamtale barnehage-skole
Samtalen gjelder barnets og foreldrenes syn på skolestart og om det er informasjon som er nyttig for skolen.
- **Digital kommunikasjon**
ISTdirekte brukes aktivt av foreldre og personale. Det er et system som bidrar til direkte digital kommunikasjon mellom foreldrene og barnehagen. Til praktisk informasjon, beskjeder, planer og dokumentasjon

Facebook. Vi legger ut korte beskrivelser av små og større hendelser i hverdagen.
- **Foreldremøter**
Vi har 2 faste foreldremøte i året for alle, (høst og vår). I samråd med foreldrene gjennomføres møtene i stor grad som såkalt kafédialogmøter der foreldre og personalet reflekterer rundt ulike aktuelle emner. Aktuelt innhold:
Temaer innenfor barns oppvekst og barnehagens pedagogiske innhold gjerne basert på ny forskning og fagkunnskap og hvilken betydning dette får for barnehagen og foreldrene.

2020-21 Gjennomføringen vil avhenge av oppfølging av smittevern covid19. Dette avklares med barnehagens samarbeidsutvalg(SU).

- **Foreldreråd**

Foreldrerådet består av alle foreldrene i barnehagen og er et forum der foreldrene kan diskutere saker som angår dem og deres barn. Foreldrerådet skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal bli forelagt saker som er viktige for foreldrenes forhold til barnehagen.

Foreldrerepresentasjon i samarbeidsutvalget – SU

Foreldrene velger to representanter + varamedlemmer til barnehagens samarbeidsutvalg. Fra [rammeplanen](#):

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ.

Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan.

SU består av 2 foreldrerepresentanter, 2 ansattes representanter, 1 representant for eier (politisk representant). Styrer er saksbehandler og referent.

SU har 1-2 møter hvert halvår

- **Trivselskomite**

Trivselskomiteen består av ca 4-5 foreldre (En ansatt deltar etter behov). Komiteen jobber med trivselsfremmende tiltak som temakvelder og fester for barn og foreldre.

Etter forslag fra foreldrerepresentantene i SU erstatter Trivselskomiteen FAU.

Kapittel 14 ÅRSKALENDER FOR BARNEHAGEÅRET 2020-21

Prosjektarbeid og fokusområder for personalet er omtalt nærmere i kapittel 4 s.4-6.

Arrangementer

Mulighet for gjennomføringen og organisering blir vurdert avhengig av nivå (grønt, gult eller rødt) for covid-19. De fleste arrangementer med foreldre avhenger av at vi er på grønt nivå. Følg med på ISTdirekte.

Vi har valgt å sette opp datoene ut i fra at arrangementene kan gjennomføres.

21.okt	Kulturelt mangfold	Ettermiddag	For barn og foreldre hvis smittevern tillater det
11.des	Lucia	Morgen	For barn og foreldre hvis smittevern tillater det
16.des	Nissefest	På dagtid	For barna – felles eller i kohorter
12.feb	Fastelavnsfest	På dagtid	For barna – felles eller i kohorter
Mars-april	Vinteraktivitetsdag	På dagtid	For barna – felles eller i kohorter
25.mars	Påskefrokost	Morgen	For barn og foreldre hvis smittevern tillater det
12.mai	17.mai-øvelse	På dagtid	For barna – felles eller i kohorter
8.juni	Sommeravslutning	Ettermiddag	For barn og foreldre hvis smittevern tillater det
14.juni	Avslutning, førskolebarn	Ettermiddag	For førskolebarn med foreldre

Foreldremøter og foreldresamtaler

Gjennomføring av foreldremøter vil avhenge av utviklingen av covid-19 og at vi kan avvike dem i tråd med føringer for smittevern. På gult nivå vil vurdere avdelingsvis møter. Datoer blir fastsatt når vi vet mer om organiseringen. Følg med på IST-direkte. Foreldresamtalene vil alternativt bli gjennomført pr telefon (f.eks facetime).

Planleggingsdager og sommerstengning

Se stengte dager på IST-direkte.

Ukesinndeling

Nysgjerrigheten	Undringen	Oppmerksomheten
TURDAG	TURDAG	TURDAG
○ Mandager	○ Tirsdager	○ Onsdager
VARMMAT	○ VARMMAT	○ VARMMAT
○ Fredag	○ Onsdag	○ Tirsdag

Vi starter opp med en forsøksordning med servering av varmmat avdelingsvis. Ønsket vårt er at barna kan delta mer i prosessen og få et nærmere forhold til maten vi lager. Samtidig blir det enklere å vurdere mengde slik at vi kan få mindre matsvinn. Vi regner med å starte opp i oktober (kanskje før).

Det er en forutsetning at vi klarer å ivareta smittevernet, og matlagingen vil avhenge av kapasiteten på avdelingen.

KALENDER FOR HØSTHALVÅRET 2020

U K e	Kalender	Året rundt	Tema fra <i>Det er mitt valg</i>	Godt språkmiljø for alle barn / kommunikasjon	Datoer for foreldre og personale
32		Velkommen til nytt bhgåår. Nye venner og nye voksne.	Introdusere Leo og Løvebo	Språkmiljø <i>Rytme, dans, drama, forming.</i> <u>Fra rammeplanen:</u> <i>Personalet skal tilby et mangfold av uttrykksformer</i>	17.8 Planleggingsdag
33					
34					
35					
36					
37		HØST Felles ståsted for personalet vedrørende prosjekt <i>Språmiljø</i> .	Vi vil ha et godt miljø. Vi er sammen på en hyggelig og positiv måte	<u>Fra rammeplanen:</u> <i>Personalet skal tilby et mangfold av uttrykksformer</i>	Foreldremøte
38					
39	23.9 Høstj.døgn.				
40					
41					
42		Utarbeide årshjul for innhold i møter.	Vi tar vare på hverandre Vi snakker om hvordan vi er mot hverandre, og hvordan vi ønsker at andre skal være mot oss.	<u>Fra rammeplanen:</u> <i>Personalet skal tilby et mangfold av uttrykksformer</i>	Foreldremøte for førskolebarn –vurderes opp mot fellesmøte i januar. 24. Kulturelt mangfold 29-30.10 Planleggingsdag
43					
44					
45					
46					
47		HØST Vi forbereder oss til vinteren	Vi tar vare på hverandre Vi snakker om hvordan vi er mot hverandre, og hvordan vi ønsker at andre skal være mot oss.	Språkmiljø <i>Eventyr og bøker</i> <u>Fra rammeplanen:</u> <i>Bhg skal bidra til at barna opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sang og samtale</i>	Nov: Brukerundersøkelse
48	29. 1.søn i adv				
49					
50					
51	22.12 Vintersolv.				
52		Advent/jul	Vi arbeider sammen Vi deler på leker, og vi er sammen.		16. Nissefest 11. Lucia

*Gjennomføringen av foreldremøter og arrangementer vil avhenge av smittenivå covid19

KALENDER FOR VÅRHALVÅRET 2021

Uke	Kalender	Året rundt og arrangem. for barna	Tema fra <i>Det er mitt valg</i>	La meg klare det (selv)	Foreldremøter og familiearrangementer	
1		VINTER	Vi arbeider sammen Vi deler på leker og vi er sammen.	Språkmiljø <i>Eventyr og bøker</i> Videreføres	Januar Foreldremøte for førskolebarn? – felles for barnehagene og skolene i Hakadal.	
2						
3						
4						
5	6/2 Samefolk dag	12. Fastelavnsfest Vinter-aktivitetsdag	Vi tar beslutninger Vi øver på å ta gode beslutninger og gjøre trygge valg.	Språkmiljø <i>Vitser, gåter, rim og regler</i> Fra rammeplanen: <i>Bhg skal bidra til at barna leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord</i>	Feb/mars Foreldremøte, temamøte/kafédialog	
6	14/2 Fastel.søn.					
7						
8						
9	20/3 Vårjevndøgn	Forberede overgang fra småbarn til storbarns-avdelingene Påske			12.3 Planleggingsdag	
10						
11						
12						
13	Påskeuken				25.Påskefrokost	
14		VÅR OG FORSOMMER	Vi tar vare på kroppen vår Refleksjon om gode valg for meg selv og min kropp. Hvordan passe på meg selv.		Foreldremøte, nye foreldre	
15						
16						
17						
18	13.5 Kr.himm.fart 17.mai	12. Øve på 17.mai		Språkmiljø <i>Kombinasjon av de forrige temaene.</i>	14.5 Planleggingsdag	
19						
20						
21						24. 2.pinsedag
22		SOMMER			8/6 Sommerfest 14/6 avslutning for førskolebarna	
23						
24						
25						
26						
27		«Sommer-barnehage»			Uke 29 Og 30 Barnehagen stengt.	
28						
29						
30						

Plan for vurdering

Når	Hva	Hensikt	Hvem	Hvor/hvordan
Sept-okt	Informasjon til foreldre	Få oversikt over foreldrenes ønsker/ behov for informasjon - justere hvis mulig.	Foreldre Videre arbeid i SU	Spørsmål til foreldresamtale – alt. fullføre intern spørreundersøkelse
Okt - nov	Inkluderende miljø Barnehagen som lærende organisasjon	Skaffe oversikt over videre behov for arbeid med disse områdene.	Personal	Kvalitetsverktøy i Kvalitetsplan for nitt.bhg
Nov - jan	UDIRs foreldreundersøkelse Foreldrenes fornøydhet med bhg	Å utvikle kvaliteten i bhg etter brukernes tilbakemelding. Brukermedvirkning.	Foreldrene	UDIRs undersøkelse. Resultat tas opp i SU, personal- og ev. i foreldrerådsmøte
Jan – april	Ståstedsanalyse Hvor står bhg sammenlignet med rammeplanen med hovedfokus på språk og inkluderende miljø.	Justere arbeidet. Forberede neste barnehageår.	Personal	Ståstedsanalyse – UDIR - for ansatte UDIR hjemmeside.
Mars-april	Barnehagens arbeid med språkmiljøet - hva fenger barna - Hvor langt er vi kommet	-Bestemme arbeidet videre på avdelingen i mai-juli - Få oversikt hvor vi står sammenlignet med kvalitetsverktøy for nitt.bhg. - Forberedelse for videre arbeid i 2021-22	Barna Personalet	- Observasjon og spørsmål - GLL - Kvalitetsverktøy i Kvalitetsplan for nitt.bhg /språk -Pedag.analyse
	Barnehagens årsplan	Revidering - Fornye /revidere og hva gjenstår - Innhold – mengde, hva må konkretiseres mer – hva skal eventuelt flyttes til andre dokumenter. - Funksjon som arbeidsdokument - Informasjonsverdi for andre - Lesevennlighet /brukervennlighet ved digital bruk. - Fornye innspill fra barna	Personal Foreldre Barn	

Åneby barnehage

NITTEDALKOMMUNE
der storby møter marka

TLF: 67 07 01 58 / 67 07 53 08

Epost: aneby.barnehage@nittedal.kommune.no

Adresse: Blikrudveien 8 1484 Hakadal

www.nittedal.kommune.no